

REPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE

Številka: U-I-251/99

Datum: 28. 6. 2001

S K L E P

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus pobude Antona in Stanislave Marovt iz Ljubnega ob Savinji na seji dne 28. junija 2001

s k l e n i l o:

Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti Uredbe o koncesijah za gospodarsko izkoriščanje vode na posameznih odsekih vodotokov Gračnica, Mišičev graben, Savinja - Na strugi, Savinja - Kolenčeva struga, Dravinja in Jahodnica za proizvodnjo električne energije (Uradni list RS, št. 31/96) se zavrne.

O b r a z l o ž i t e v

A.

1. Pobudnika izpodbijata Uredbo o koncesijah za gospodarsko izkoriščanje vode na posameznih odsekih vodotokov Gračnica, Mišičev graben, Savinja - Na strugi, Savinja - Kolenčeva struga, Dravinja in Jahodnica za proizvodnjo električne energije (v nadaljevanju Uredba). Navajata, da kot upravičena vlagatelja zahteve za denacionalizacijo podjetja "Žaga Bračun Franc" pričakujeta, da jima bo vrnjeno podržavljeno premoženje, ki obsega žago z Marinčkovim jezom in vodne pravice za gospodarsko izkoriščanje vode vodotoka Savinje - Na strugi v Ljubnem ob Savinji. Njun pravni prednik naj bi leta 1931 pridobil pravico do gospodarskega izkoriščanja vode za dobo petindvajset let na podlagi odločbe Kraljevine banske uprave Dravske banovine. Jez kot vodno napravo pa naj bi na podlagi vodnopravnega gradbenega dovoljenja iz leta 1946 zgradil na novo. Izpodbijana Uredba naj bi neposredno posegala v njune pravice, pravne interese oziroma pravni položaj, ker v neskladju z določbama 111.a in 111.b člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 32/93 in nasl. - v nadaljevanju ZVO) dopušča, da se pri podeljevanju koncesij posega v pravice upravljanja, rabe in izkoriščanja vode, ki so bile pridobljene z zgoraj navedenima pravnomočnima aktoma.

2. Vlada v odgovoru navaja, da se po 111.a členu ZVO kot pridobljena pravica ne šteje vsaka pravica, temveč le tista, ki je pridobljena z akti, ki so taksativno naštetih v 111.b členu ZVO. Dokumenta, ki ju navajata pobudnika, naj bi ne bila naštetih med akti iz 111.b člena ZVO. Po podatkih vodne knjige naj bi tudi sedanja imetnica žage, to je družba Vegrad, ne prijavila vodnih pravic in ni pridobila vodnogospodarskega dovoljenja. Ker naj pobudnika in Vegrad ne bi imela pridobljenih pravic po 111.b členu ZVO, Uredba ni v neskladju z določbama 111.a in 111.b člena ZVO.

B.

3. Izpodbijana uredba ureja pogoje za podeljevanje koncesije za gospodarsko izkoriščanje posameznih odsekov v njej obravnavanih vodotokov za proizvodnjo električne energije.

4. Pobudnika očitata, da je Uredba v neskladju z določbama 111.a in 111.b člena ZVO, ker ne varuje njihovih obstoječih pravic koncesijskega značaja, ki naj bi jih pridobila z vrnitvijo premoženja v postopku denacionalizacije.

5. Po 111.a členu ZVO se obstoječa pravica upravljanja, rabe ali izkoriščanja naravne dobrine, ki je v lasti Republike Slovenije ali lokalne skupnosti, uresničuje v obsegu, na način in pod pogoji, določenimi v pravnomočnem aktu, s katerim je pridobljena. Pri podeljevanju koncesij po 21. členu ali pri podeljevanju dovoljenj po 22. členu ZVO se ne sme posegati v navedene obstoječe pravice. ZVO v 111.b členu taksativno našteva akte, po katerih so bile pridobljene obstoječe pravice do upravljanja,

rabe ali izkoriščanja naravne dobrine. Tako je po 111.b členu ZVO na področju voda kot pridobljena priznana obstoječa pravica do upravljanja, rabe ali izkoriščanja, ki je bila pridobljena:

- z vodnogospodarskim dovoljenjem za rabo voda iz 49. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in nasl. - v nadaljevanju ZV) ali

- z aktom o vpisu vodne pravice iz 71. člena ZV iz leta 1974 (Uradni list SRS, št. 16/74 - v nadaljevanju ZV74) v vodno knjigo.

6. Vodnogospodarsko dovoljenje se izdaja po 49. členu ZV za rabo voda in izpuščanje odpadkov, odpadkov ter drugih snovi, ki utegnejo onesnažiti vode ali vplivati na spremembo vodnega režima. Z njim se predpišejo pogoji za rabo voda.

Vodnogospodarsko dovoljenje izda upravni organ, ki je pristojen za vodnogospodarsko soglasje. Zahtevi za izdajo mora investitor priložiti izvedbeno tehnično dokumentacijo. Izda se lahko za določen ali za nedoločen čas. Člen 71 ZV74 pa je določal, da so uporabniki voda dolžni najkasneje v roku dveh let od uveljavitve zakona prijaviti svoje vodne pravice ter predložiti potrebne listine. Uporabniki voda, ki svoje vodne pravice niso mogli dokumentirati z ustreznimi listinami, so bili dolžni v istem roku prijaviti svoje zatrjevane pravice za vodno gospodarstvo pristojnemu upravnemu organu in vložiti zahtevo za izdajo aktov, predpisanih v Zakonu. Člen 79 ZV določa, da so subjekti, ki niso prijavili vodne pravice vodni knjigi po 71. členu ZV74 ali niso vložili zahteve za izdajo akta, dolžni to storiti še v roku enega leta po uveljavitvi zakona. Enako so tudi lastniki objektov in naprav v posebni rabi dolžni v enakem roku vložiti zahtevo ali pridobiti vodnogospodarsko dovoljenje.

7. Pobudnika navajata dve odločbi, ki naj bi dokazovali obstoječo pravico koncesijskega značaja. To je odločba iz leta 1931 (obratno dovoljenje za vodno napravo za dobo petindvajset let) in vodnopravno gradbeno dovoljenje iz leta 1946.

8. Ustavno sodišče je v odločbi št. U-I-64/96 z dne 30. 9. 1999 (Uradni list RS, št. 86/99 in OdiUS VIII, 215) že ugotovilo, da gradbeno dovoljenje, kot ga izkazuje v obravnavanem primeru pobudnika, samo po sebi ne daje pravice do upravljanja, rabe ali izkoriščanja naravnih dobrin. Lokacijska, gradbena ali enotna dovoljenja se izdajajo za objekte. Pravice do upravljanja, rabe ali izkoriščanja naravnih dobrin ne zahtevajo vedno tudi izgradnje objektov. Obratno dovoljenje iz leta 1931 pa ne more biti akt, na podlagi katerega bi pobudnika lahko imela pridobljeno pravico iz 111.b člena ZVO, ker je bilo izdano za dobo petindvajset let.

9. Glede na navedeno so trditve pobudnikov očitno neutemeljene, zato je Ustavno sodišče pobudo zavrnilo.

C.

10. Ustavno sodišče je ta sklep sprejelo na podlagi drugega odstavka 26. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 15/94 - ZUstS) v sestavi: predsednik Franc Testen ter sodnice in sodniki dr. Janez Čebulj, Lojze Janko, Milojka Modrijan, dr. Ciril Ribičič, dr. Mirjam Škrk, dr. Lojze Ude in dr. Dragica Wedam-Lukič. Sklep je sprejelo s sedmimi glasovi proti enemu. Proti je glasoval sodnik Ude, ki je dal odklonilno ločeno mnenje.

P r e d s e d n i k
Franc Testen